

Sara Shilo

hey Simona van Dimona

Vertaald door Ineke Willems

SIGNATUUR

2009

SIMONA DADON

1

Wie verwacht nou de katjoesja's krijgen me buiten te pakken? Zes jaar ik zet geen voet buiten, alleen wat moet. Loop ik zonder nadenken, huis-werk-markt-huis-werk-zieken-huis-huis-werk. Komen de katjoesja's, treffen ze Simona voor één keer van haar pad.

Op de tafel ik zet eten voor ze klaar, de couscous van dinsdag met kip met pompoen met hummus met bonen met alles erop en eraan. Sta ik hier, de katjoesja's vallen op mijn hoofd en wat spookt door dat hoofd van mij? Of ze hebben de couscous op voor de eerste valt of ze moeten op de lege maag naar de schuilkelder. Rennen ze allemaal naar de schuilkelder, tel ik ze van hier Kobi, Chaim, Osjri, Etti, Doedi, Itzik. Ik zeg tegen mijn voeten ga naar huis. Die voeten van mij, die gaan niet. Ik zit op de schommel in de speeltuin, mijn voeten zetten zich af tegen de grond. Ik zit op de kinderschommel, ik, en ik schommel, van voor naar achter, van voor naar achter; het is verdomme pikkedonker. Valt de eerste, valt meteen alle stroom in de stad uit. Schijnen alleen de lichtjes van de *mosjav* op de volgende helling. Licht schijnt daar uit elk huis en elk kippenhok. In het dorp aan de kant van de Arabieren ook, daar schijnt ook licht. Ik zit op de schommel, *hey Simona mona van Dimona, hey Simona mona van Dimona*. Hangt de schommel stil, zing ik *Leg je hand in de mijne, ik ben van jou en jij van mij* en ik begin te huilen.

Valt de tweede, schreeuw ik, ik val op de grond en schreeuw.

Ik schreeuw met mijn mond wijd open, en mijn schreeuw, ik hoor hem niet. Ik schreeuw niet uit de keel, ik schreeuw uit het hart. Recht uit het hart. En na het hart uit de buik. Ben ik klaar met schreeuwen, geef ik over. Ik lig daar en ik blijf maar overgeven. Niet dat ik zie wat geef ik over, het is te donker daarvoor. Er zit niks meer in me wat kan eruit. Alleen nog water. Dan het water, dat is er ook uit. Sta ik op, merk ik het ijzer is weg dat drukt al zes jaar op me.

Ah, *ja rabb*, dat doet goed! Dat ijzer, dat drukt op mijn hart, maakt één klomp ijs ervan, dat is weg. Hoe leef je zes jaar met je hart in de diepvries, hè? Ik zit op de schommel, ik trek de doek van mijn hoofd, veeg mijn mond af ermee. Ik gooi hem ver weg. Die tweede katjoesja, die komt neer waar is ons huis ook, volgens mij. Ik wil rennen, weten of ze zijn allemaal in orde Kobi, Chaim, Osjri, Etti, Doedi, Itzik. Simona's voeten zetten zich af tegen de grond, ik schommel, *hey Simona mona van Dimona mona*, ik zeg ze moeten naar huis, mijn voeten luisteren niet. Met mijn rug naar de flatgebouwen, ik zit zo nog steeds. Daarboven op straat ik hoor schreeuwen, mensen rennen. Dadelijk de auto komt met de luidspreker die stuurt iedereen naar de schuilkelders, ziekenauto's komen, de brandweer. Mijn voeten stoppen de schommel, lopen verder weg van onze flat. Waar brengen ze me naartoe, die voeten van mij, ik weet dat niet. Langs de rijtjeshuizen ik loop de helling af naar Riki's huis. Mijn voeten brengen me niet naar haar schuilkelder. Die nemen me mee de berg af.

Deel ik me in twintigen, zet ik een stuk van mezelf in alle hoeken van de stad. Eentje vangt dan toch wel een katjoesja, dan het is eindelijk voorbij.

Ik doe mijn handen open, kijk omhoog naar de hemel, doe ook mijn mond open. Net of ik ben dat kleine meisje in

Marokko, die loopt de tuin in en probeert de regen op te vangen in haar mond, die steekt haar tong helemaal uit, maakt een schoteltje ervan om een druppel op te vangen. Het meisje is blij met de regen, een geschenk uit de hemel, en ik ben blij met de katjoesja's.

Het is stil. Het houdt op met de katjoesja's. Hier bij ons het is stil en daar ze sleutelen aan mijn katjoesja. God in de hemel zie Simona, die wil naar Hem toe, help ze een katjoesja afvuren en laat ze het goed doen. God verhoede hij laat me half in leven, in een ziekenhuis. God verhoede. Niet in een rolstoel ook nog. Nu al ik leef maar half. Laat ze de andere helft halen en een einde maken eraan. God, geef hun de hersens dat ze leveren goed werk. Ja rabb! Wat een wereld. Je hebt nog geluk nodig om dood te gaan zoals jij wilt.

Wat heb ik te zoeken in een schuilkelder? Waarom moet ik morgen uit mijn bed? Voor alle karweien? Ach, wat sneu. Hoe kan Simona haar karweien nou in de steek laten? Vliegt zij naar de sterren, wat moeten die karweien dan? Die arme karweien van Simona, die zitten vast *sjiva* voor haar.

Al die karweien, 's morgens ik laat ze achter, ze zitten thuis met de benen over elkaar tot ik kom van mijn werk in de crèche. Amper ik heb de deur open of ze vliegen me al aan, de een heel snel na de ander, ze denken ze hebben een leuke voddenpop. De hele dag ze zitten thuis te nixsen en maar wachten tot Simona is er weer. Wat denk jij, ze hebben geen puf om met haar te spelen na een hele dag rust? De strijk gooit me naar de gootsteen, is de gootsteen leeg gooit die me over naar de bezem, de bezem naar de badkamer de kleintjes wassen, de badkamer naar het fornuis eten koken voor die avond en het fornuis gooit me weer naar de gootsteen. Dan van de gootsteen naar de was, afhalen en opvouwen, en van was vouwen naar naald en draad. Die karweien, ze houden geen moment op en lachen me uit, lachen en

lachen tot de allerlaatste toe, die pakt me beet en die ziet er valt niks meer te gooien. Simona is op. Die laatste vergaat het lachen bij mijn gezicht en die laat me op bed vallen.

Bedankt, hoor.

Kwart voor vier 's ochtends. Dan ik moet eruit.

Sta ik om kwart voor vier op, red ik het net. Tien over vier, kwart over, is de dag te kort. Voor vijf uur ik kom niet op gang. Armen als stokjes, die kunnen elk moment uit mijn schouders vallen. Mijn knieën, die houden me niet. Onder in de rug ik verga van de pijn. Ze gaan om de eerste plaats: wie doet het gemeenste zeer. Mijn voeten, die zijn net paardenhoeven. Ze slaan ijzers eronder. En de aders bij mijn linkerknie: brand.

Gaat de man dood, moeten ze eigenlijk zijn vrouw weer maken net als ze is, vroeger, voor ze leert hem kennen. Laat haar weer op dat punt staan waar neemt hij haar mee. Laat haar toch niet midden in de woestijn in haar eentje met al zijn kinderen, op dat punt waar is ze al moe van al die geboorten. Waar is haar hele lijf al bont en blauw.

Vier uur 's morgens, dat is alleen voor de karweien die maken geen lawaai. Wordt de tweeling wakker, kun je de rest van de ochtend wel vergeten. Valt hun deken op de grond, leg ik hem nog niet terug, om ze maar niet wakker te maken. Ik ga gewoon naar buiten, was ophangen. 's Winters was ophangen is erg. 's Zomers het gaat wel. Dan mijn handen zijn geen ijsklompen, er hangt ook niet dat donker van de winter. Kom ik 's avonds niet eraan toe, hang ik het 's morgens op, dat het droogt aan de lijn de hele dag. De wasmachine, die heeft zijn karwei al achter de rug, de vlekken uit de kleren. Zonder die machine, je ziet het ze allemaal aan, net een dagblad van de familie: wat trekken ze aan, wat eten ze, wat doen ze, waar gaan ze heen, hoe slapen

ze. Ik hang de was op en trek de lijn aan de katrol verder. Ik trek en de kleren zwiepen weg van me. Komt de zon dorstig op, drinkt die al het nat eruit.

Mas'ood gaat heen en mijn bloed, dat gaat mee met hem. En wat ben ik toch dom. Ik denk mijn bloed gaat mee met hem in het graf, meer niet. Dat hij laat iets achter in mij bij zijn dood, ik weet dat niet. Ik huil, ik eet niet, ik voel me flauw dag in dag uit, maar ik denk niet verder. Iedereen ziet het is weer zover, behalve ik. Het komt niet op in mij. Overal waar kom ik, ik zie mezelf in de ogen van de mensen, en ik begrijp niet wat zeggen hun ogen me. Kom ik buiten, kijk ik strak in hun ogen, in die en in die, en in allemaal daar staat hetzelfde, ik zweer het je, de mensen zijn gek. De vrouw in hun ogen, die is zwanger. Waar halen ze het vandaan? Tot Riki, die pakt mij beet in de keuken, Riki, de kokkin van de crèche, die doet in de lunchpauze de deur achter ons dicht, die praat met mij, tot dan ik denk nergens over na. Ik hoor wat zegt ze. Kan mezelf wel wat doen, ik schaam me zo. Ik weet niet hoe moet ik haar keuken uit, niet met iedereen die kletst al een maand over mij, die zegt ze raakt nog zwanger op het laatste moment. Maar Riki, zo gemeen soms, zit je in de problemen, wil je niemand anders naast jou. Zij zegt 'Simona, luister goed. Je blijft hier bij me zitten tot je weer bij zinnen bent. Je gaat niet aan morgen denken en ook niet aan gisteren. Je gaat aan maar één ding denken, namelijk hoe je hier met je kin in de lucht de deur uit gaat, en zonder ook maar met je ogen te knippen. Denk erom, je hebt geen mens kwaad gedaan door zwanger te worden.

Je luistert alleen nog maar naar wat Riki zegt: wat jou overkomen is, da's een zegen. Een kind dat zijn vaders naam draagt, da's een zegen. Nu lijkt het een ramp, maar als je

over een dik halfjaar ziet wat je daar bij je gedragen hebt, dan wordt alles anders. En hun geroddel laat je maar langs je af glijden. Nog geen woord van hun geklets laat je je oren in komen. Geloof me, als ik kon zou ik je met olie insmeren, zodat er niks blijft plakken. Blijf zitten, blijf toch zitten. Waarom sta je nou op? Bij mijn pan weg, de soep wordt veel te zout met al die tranen van jou. *Aiwa*, dat is beter. Een halve glimlach is al heel wat, als je 'm van Simona krijgt. Waar ga je nou weer heen? Nee, *chabibti*, jij poetst vandaag niet meer.'

Ze geeft mij thee met *sjiba*, gaat uit de keuken, gaat naar hen toe, zet hun kopjes van de oploskoffie op een dienblad, maakt het einde aan hun gezelligheid 'Yallah meiden, aan het werk. De kabouters doen het niet voor je.'

Dat er is een begin in mij van twee zoons, ik weet dat nog niet. Eentje gaat, en die twee komen.

Ze komen zeven maanden nadat hij gaat. Twee, met hetzelfde gezicht, precies hun vaders gezicht.

Ze pakken mij niks af, dus.

Ik zet drie pannen op het vuur. Geen dag dat ik zet niet drie schotels voor ze met de lunch. Gisteren rijst, bonen en visballetjes met tomatensaus. Vandaag couscous. Voor morgen de witte bonen, die staan al in de week voor de soep die vinden ze zo lekker. Ik wil aardappels en gebakken vis daarbij geven. De mensen denken Mas'loed is dood en ik leef. Dat is niet zo! Mas'loed leeft en ik ben dood. Hij gaat neer, en ik? Voor mij het is over en uit. Voor mij het is allemaal over en uit. Voorheen zijn naam ligt op ieders lippen, de falafelkoning, en ik zijn koningin. En nu? Over hem, ja, over hem ze praten nog, nog steeds hij is die koning, ze pakken dat niet af van hem, maar ik? Wat ben ik nu? Zie je die koningin nog af aan mij?

Sterft je man, komen ze controleren hoeveel hou je van hem. Leeft hij, wie geeft dan daarom? Leeft de man, kun je hem mesjogge maken, kun je over hem praten met wie je wilt, kun je hem zwartmaken. Niemand die kijkt op daarvan. Maar gaat jouw man dood, controleren ze om de vijf minuten toon je hem wel respect. Je leeft met die éne, maar stap de ochtend na de sjiva uit je bed en op zijn stoel wel duizend zitten daar. En wat is hun werk? Alleen maar opletten behandel je hem goed. En het zijn geen lijntrekkers, ze werken hard aan die hel voor jou. Ze laten je niet alleen, geen minuut. Ze tellen je tranen, spitsen hun oren en houden hun ogen en neus wijd open om te horen lach je niet, nee God verhoede. Om te weten doe je geen eau de cologne op, of make-up. Dat jij sterft samen met hem, ze willen dat van jou. Hem, ze hebben hem al dood onder de grond, en jij, jij moet voor hen dood rondlopen daarboven.

Kijkt een man je te lang aan, rusten zijn ogen twee seconden op je, scheelt het niks of ze maken hem dood dat hij komt maar niet aan jouw eer.

Zien ze dan het is voorbij met je, wordt hun hart zwaar. Het wordt zwart. En wat doen ze om weer een licht hart te krijgen? Ze storten hun medelijden uit over jou. Een emmer water over de vloer na het dweilen, een emmer vuilzwart water, dat is hun medelijden. Ze storten hun medelijden uit over jou, en hun hart, dat is weer schoon. En het is pas echt schoon, het gaat pas echt glanzen, als ze denken wat zijn wij toch goede mensen. En jij? Jij staat daar klierder-nat tot op de huid en nog smerig ook door dat zwarte water van hen.

En ren je weg voor het genadewater van de mensen, God verhoede je trapt in de suiker van de weduwen.

Vanaf mijn eerste dag als weduwe ik zeg tegen mezelf: Simona, je zet geen voet over de drempel bij de weduwen,

trap je daarin, kom je er nooit meer uit, en ze trekken je weg bij de mensen. Krijgen ze er eentje bij, is het hier feest voor de weduwen. Jouw lot en hun lot, dat heeft dezelfde kleur en dezelfde vorm. Ze willen maar één ding van jou: dat jij komt naar hen toe en je blijft bij hen. Dat jij gaat bij hen zitten, dan ze brengen jou hun regels bij, de regels van de weduwen.

Al zes jaar ik kijk naar mijn voeten, alleen daarom. Ik kijk heel goed waar zet ik ze neer, niet dat ik wakker word op een dag en merk Simona staat in de stront van de weduwen.

Ik kan mijn armen niet meer openhouden voor de katjoesja. Er is maar die ene in mijn leven voor hem ik hou mijn armen open. Die ene is weg en mijn armen zijn dicht.

Waar gaat mevrouw Simona heen, zo laat? Waar brengen haar voeten haar naartoe? Naar het voetbalveld aan de andere kant van de stad. Nog geentje valt hier totnogtoe. *In-sjallah* hij slaat vandaag in. Mevrouw Simona laat haar tas van haar schouder vallen en staat op het voetbalveld. Het gras is droog. Er is geen water in dit land. Altijd ze jammeren er is geen water. Maar voor het gras van het voetbalveld, daarvoor ze vinden het. Een geluk voor jou, Simona, ze zetten de sproeiers niet aan vandaag. Simona staat op het gras en waanzin slaat in. Die opent haar mond dat ze zingt *Waarom is vanavond anders dan alle andere avonden, dan alle andere avonden? Want Simona, zij doet karwei na karwei op alle andere avonden, op alle andere avonden. Maar vanavond, maar vanavond de katjoesja komt en neemt Simona mee.* En Simona staat klaar. Simona roept de Engel des Doods aan dat hij maar komt en haar meeneemt. Maar de Engel des Doods, die komt niet. Wie komt wel? De waanzin!

Die arme kinderen. Ga ik heen, halen ze nog een beetje eer aan mij. Sterf ik aan een katjoesja, geven de mensen ze geld. Krijg het in dit land voor elkaar om te sterven aan de Arabieren en ze eren je als een koning. Word gek en je hele familie kan het schudden. Zeggen ze haar moeder is *mah-boela*, wie neemt Etti nog?

2

Waar moet ik liggen? Wat een mooi bed dat maken ze op voor mij. Met een groen laken, wel een halve kilometer lang, over het hele bed. Ik ga liggen in het midden, precies waar begint de wedstrijd, in de cirkel die tekenen ze met kalk. Maar Simona en het gras worden geen vrienden. Twee minuten op het gras en mijn hele lichaam zit onder de bultjes, dat ik denk ik heb weer rode hond en ik word gek van de jeuk.

Simona gaat naar het doel. Waarom het doel? Daar is geen gras. Daar ze ligt als de bal aan het einde van de wedstrijd. Het doelpunt van God in de negenennegentigste minuut.

Mijn schoenen, ik trek die uit, ik zet ze naast het doel en ga weer naar mijn bed. Het net van het doel, dat maakt een blik baklava van de hemel, en de sterren, dat zijn de amandelen erop. Ik krul me op op mijn zij en hoor mijn voeten huilen, zo uit hun schoenen. Ze klagen wat af, ik heb geen genade met ze, ik luister niet naar ze, ik snoer ze de hele dag in, mijn oren laten ze in de steek en ze moeten alles de hele tijd maar alleen dragen.

Hoe, hoe kan dat, ik ben niet meer ‘Onze Simona’ maar ‘Simona van de karweien’? Hoe? Niemand die noemde me niet ‘Onze Simona’. Overal waar kom ik ze nemen me mee naar binnen, ik moet bij hen horen. Wat doe je dan? Onze Simona lacht elke dag tot de dag ze roept het boze oog af over zichzelf. Is het oog eenmaal daar, laat het haar niet meer los. Zes jaar lang het laat haar niet los.

Ik zeg een woord, het is vijf minuten uit mijn mond en ik krijg wat wil ik. Nog niet eens vijf minuten. Iedereen met een beetje verstand die wil naast mij staan, dat zij krijgen ook een beetje van het geluk dat komt mijn leven roze kleuren. Daarom ze omhelzen mij, brengen cadeautjes mee voor mij, dat het geluk ziet ze staan naast mij en een beetje blijft plakken aan hen.

Elke ochtend Onze Simona maakt een rondje door de stad. Eerst naar de falafelkraam, wat geld uit de kassala halen, dat ze komt niet op een droogje te staan onderweg. Niet veel, twintig of dertig lirot maar. Ik weet precies wie heeft pauze wanneer, op de bank, op het postkantoor, op school, en ik zit erbij, bij hun thee, bij hun oploskoffie, bij hun Turkse koffie, en ik maak de gezichten van de meisjes groen. Een keer een paar panty's die breng ik mee uit de grote stad, een andere keer een nieuw geurtje of een kapsel dat hebben ze nog niet bij ons of een armband die geeft Mas'ood mij. Zijn er mannen bij de vrouwen, is dat zoveel beter, laat ik hun hoofd draaien, lach ik ze toe en ik ga weer verder. Ik ga naar de crèche en ik neem een kind op de arm, gewoon, het is leuk en daar, daar ik drink ook iets. Ik hoef niet te werken. Waarom moet Onze Simona werken? Mas'ood staat op met mij 's morgens, samen we maken het huis aan de kant en ik zet de pannen op het vuur. We doen de deur op het slot, dat maar niemand ziet Mas'ood dweilt de vloer, want dat is de grote schande voor een man, dat iemand ziet hij heeft een dweil in zijn handen. Om tien uur we zijn klaar. Zijn moeder komt en zorgt voor de baby een paar uur, en in de tijd Onze Simona maakt haar rondje buiten, Mas'ood maalt de kikkererwten fijn voor de falafel. *Groesjiem*, meer het kost hem niet, en hij, hij verdient kapitalen ermee.

Overal waar ga ik, de mensen kijken op van hun werk en lachen, ze vergeten hun zorgen en ze dromen op een dag ze

staan in mijn schoenen. Wat is verkeerd daaraan? Al geef ik de meisjes groene gezichten, dat is goed voor ze. Hun gezichten, die hebben dan een beetje kleur, niet dat ze in slaap vallen midden in het leven. Breng ik iets nieuws mee uit de grote stad, vragen ze God geef mij dat ook. En waarom niet? Een maand later, een halfjaar, een jaar hooguit, en zij, ze hebben dat ook en ze zijn gelukkig. Horen de mannen Mas' oed geeft mij dit of dat, ze leggen geld opzij, dat ze ook eens iets moois meebrengen voor hun vrouw.

Mas' oed gaat, en met hem de hele boel. Amper een *groesj* die legt hij opzij, hij legt alles in mijn hand. En mijn hand, wat is mijn hand? De waarheid? Mijn hand is open en alles stroomt weg tussen mijn vingers. Gaat Mas' oed dood, zien ze hoe ben ik eraan toe en ze helpen mij, ze geven mij werk. Invalster op de crèche. Zes, zeven maanden ik ben invalster. Dan, ik krijg de tweeling.

Ik ben nog niet thuis van de geboorte, of Hani, zij stopt en ik werk voor vast bij de grote kinderen samen met Aliza Padida. Achttien kinderen zijn er. Avi is de kleine, een jaar en twee maanden, Miri is de grote, twee jaar en zeven maanden.

's Ochtends om halfzeven ik ren naar de crèche, halfvijf ik kruip weer naar huis. Geen dag dat iemand herinnert mij niet aan de dagen van Onze Simona, de koningin. Al die afgunst op mijn rekening, al die jaloezie, die zit al die jaren in hun hart, al die jaren dat ik maak mijn rondje, met rente ze geven die terug aan mij. Niet in één keer, ze betalen mij terug beetje bij beetje. Wanneer zijn de afbetalingen klaar, geen idee.

Vorige week, ik denk nog één woord en ik gooi mijn schort neer, ik ga naar huis.

Wanneer is dat? Maandagmiddag? Dinsdag? Niet dinsdag. Misschien donderdag. Waarom, waarom moet ik weten wel-

ke dag is het? Wat is bijzonder aan de dagen dat ik herinner mij ééntje? Bij mij, alle dagen liggen op de grote hoop, dwars door elkaar. Zie je een mouw, trek je een broekspijp uit de stapel, begint het als een handdoek, loopt het uit op een laken. Geen dag die zie ik van de ochtend tot zijn avond. Geen dag die glanst, geen dag die herken ik tussen alle andere, dat ik denk ik was hem apart, op de hand, dat hij niet krijgt de kleur van de rest.

Wat kan mij schelen welke dag is het? Het is na de middag, dat weet ik wel, doodzeker. We zijn klaar met de luiers verschonen, we leggen de kinderen in de bedden, we eten, we drinken nog wat. Riki komt uit de keuken, haar handen die druipen van het zeepwater, en ze roept 'Sylvie, snel. Jehoeda komt eraan, Jehoeda van de gemeente, van Onderhoud, die kan nu elk moment door de poort stappen. Ik had Devora gezegd dat ze hem moest bellen over de afvoer, maar eigenlijk wil ik hem zover krijgen dat ie een dak boven de zandbak maakt. Kom, geef je schort hier, aiwa, precies de goeie jurk voor hem, neem Sjłomi op je arm, liefje, en ga naar hem toe. Vergeet niet waar we het over hebben gehad. Zorg dat er een dak boven de zandbak komt, net zoals de gemeente in de speeltuinen neerzet, en laat hem naar de zijkant kijken, niet naar binnen door mijn keukenraam. Meiden, doe haar een beetje parfum op, maar schiet toch op, dadelijk is hij er al. Wat zitten jullie daar toch te slapen? Je zou denken dat de kinderen jullie op bed hebben gelegd! Doe ook een beetje rouge boven op haar oren, kom op, nog een beetje, da's niet genoeg. Maak je haar los, liefje, vandaag wordt er niet beknibbeld op wat God ons gegeven heeft. We trekken alles uit de kast. Nee, ik wil geen ander kind, het moet Sjłomi zijn, zijn neefje. Hoe kan ie nou nee zeggen tegen zijn neefje? Breng hem hier. Kijk, zo vast sliep ie nog

niet, hier, ventje, kijk eens, Riki heeft zoete thee voor jou, Sjlomi, weet je wie er komt? Je oom Jehoeda komt eraan. Wil je hallo zeggen tegen oom Jehoeda? Nee, nog niet naar buiten gaan, laat hem wat dichterbij komen. Weet je nog wat je moet doen? Zorg dat het kind in de zandbak wil. Nu gaan, toe maar!

Sylvie gaat naar buiten met Sjlomi op haar arm en Aliza en Lavana, die drukken hun neus plat tegen Riki's raam, die kijken over het fornuis heen naar buiten, daar staat een struik vol met gele bloemen en ze vallen niet op daarachter. Ik zit bij de keukendeur met de rug naar ze toe en ik, ik kwijn weg, waar is die tijd ze sturen mij voor die dingen? Ik kom hier op mijn rondje door de stad, ik heb precies de goede jurk aan en ik krijg alles klaar voor hen, voor de crèche. Waar is die tijd Riki zegt 'Onze Simona, de man die nee zegt tegen jou, moet nog geboren worden! Als een vrouw wil leren hoe ze met mannen moet omgaan, dan hoeft ze maar naar Simona te kijken. Je hoort Simona niet zeggen: Mijn man wordt mijn dood nog eens.'

Ik kijk niet mee met hen uit het raam. Wat heb ik te zien daar? Mijn leven, hoe breekt het in tweeën?

Lavana en Aliza praten zacht, dat Jehoeda ze maar niet hoort, maar niet Riki. Riki, die houdt haar mond niet, geen moment. Die ratelt net als een sportverslaggever 'Kijk, kijk die Sylvie eens, hoe goed ik haar dat kirren heb geleerd. Da's maar een slokje cognac, om de smaak te pakken te krijgen. Alleen maar om zijn aandacht te vangen. Ik heb haar alles geleerd, alles wat ze nodig heeft. Dadelijk geeft ze de jongen aan hem en dan bukt ze zich om haar sandaal goed te doen. Nah, wat zei ik je?! Ze houdt zijn arm vast om niet te vallen, zie toch eens waar hij zijn ogen laat.

Goed opletten, Aliza, kijk hoe je dat doet, hoe je dat spel

speelt: telkens verstopt ze iets voor hem en laat ze iets anders zien. Ze schotelt hem niet alles tegelijk voor. Kijk, kijk, zie eens hoe ze haar hoofd naar achteren buigt, hem haar hele hals voorhoudt. Nu het haar achter het oor strijken. Zie je die ogen van hem, hoe die volgen waar zij leidt? Hij kan ze niet van haar oorring afhouden. Hopla, een aaitje over de arm van het kind en haar nagels raken hem ook, half kietelen, half krabben, zodat ie het zoete proeft dat ie van haar zou kunnen krijgen, maar ook de pijn. Kijk toch wat een mooi gezinnetje ze zijn geworden, zij, hij en het kind.

Allicht staat ie vlakbij, Lavana, wat anders? Als ie één stap terug doet, is ie haar geur al kwijt. En wat heeft ie zonder die geur? Alleen de lucht van zijn eigen zweet. Nu laat ze hem de lijn van haar borsten zien, ze houdt haar armen zo dat er een diepe gleuf tussen komt, o-la-la! Hij denkt nog dat ze daar meloenen heeft. Nu slaat ze haar ogen neer. En als ze dan opkijkt, komt de kleur des te harder aan. Ze legt haar hand op haar hart als ie zijn verhalen vertelt, lacht bij elk woord! Jongens, wat praat ie graag! Ik zweer het je, die man, die heeft genoeg aan een oor, die heeft geen hele vrouw nodig.

Zo is het wel genoeg. Nu moet ze de zandbak erbij halen. Dat ze nu zichzelf maar niet vergeet. O-ké, ze neemt het kind van hem over, ze wordt helemaal verdrietig voor hem, op het randje van tranen. Dat moest ze van mij tegen de jongen zeggen: Ik kan er niks aan doen, Sjlomi. Sylvie mag jou niet in de zandbak zetten, niet in die zon. Als de gemeente voor ons een dak maakt, dan mag je de hele dag in de zandbak spelen ... Nou heeft ie geen keus meer, nou moet ie iets zeggen om haar weer aan het lachen te krijgen. Nah, wat zeggen jullie daarvan? Als hun meisje verdrietig wordt, dan is het voor hen net of ze een oorlog verloren hebben. Kijk, kijk toch eens hoe ie zweet. Hoe ie zijn vinger

langs zijn kraag haalt. Die knelt hem om zijn keel. Zie hem eens kijken als ze weer naar binnen gaat. Ze heeft geen seconde gewacht. Waarom zo'n haast? Kijk nou naar hem, ze hebben zijn bord onder zijn neus vandaan gehaald en hij was nog niet klaar met eten. Ze is te snel weggegaan. Zien jullie dat? Hij wil haar achterna, hij heeft nog helemaal geen tijd gehad om te beslissen wat ie zal doen, en ze is al weg. Aj, hij kan zijn zegje niet doen over dat dak. Ze had hem al halfgaar, waarom haalt ze de pan zo snel van het vuur? Zien jullie dat nou? Nou vergeet ie zelfs die afvoer. Hij is vergeten waarom ie hier in de eerste plaats naartoe kwam. En dat dak, dat kunnen wij wel vergeten.

Nee, geen twijfel aan, dat lijkt nog niet op wat Onze Simona kon. Simona had maar naar hem toe hoeven gaan, of ze had al tien daken van hem losgekregen. Maar wat doe je eraan? We hebben Simona niet meer. Yallah meiden, ga Sylvie niet staan aangapen als ze dadelijk binnenkomt, haar hart breekt nog. En het is kwart over twee. Om halfdrie worden de eerste kinderen wakker. De kabouters doen het werk heus niet voor ons.'

Ik hoor elk woord van haar. Alle woorden, zij zegt ze, ik zuig ze op. Wie leert haar dat allemaal? Ik! Ze praat over mij of ik ben datzijRusteinVrede, mogeGodhaarZielinLiefdeenGene-genheidontvangen. Je praat zo nog niet over iemand die is dood, zoals zij praat over mij! Onze Simona dit, Onze Simona dat. Weet zij dan niet hoe komen haar woorden in mijn hart als water op kokende olie. Denk ik maar terug eraan, verschroei ik vanbinnen. Hoor je het water? Zoals dat sist uit de pan hsssss ...

Ik zit daar maar. Het middageten smaakt zuur in mijn mond. Het bloed, dat stijgt naar mijn hoofd. Ik wil naar huis en nooit meer terugkomen, maar hoe kan ik hier nou

weg? Stop ik midden in het jaar, wie geeft mij werk? Wie zorgt nog voor mij nadat Riki doet haar boekje open over mij? Zo gelukkig ben ik toen zij neemt mij hier aan, zo gelukkig, ik kus haar handen. Waarom zeggen de mensen dankjewel daarvoor, dat je stopt ze in de gevangenis?